JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PAOLO MENGOZZI

11 päivänä syyskuuta 2008 [1]

I Johdanto

1. Bayerisches Landessozialgericht München (Saksa) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 15.3.2007 tekemällään välipäätöksellä EY 234 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä, joista ensimmäinen koskee 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 [2] 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkintaa ja toinen EY 18, EY 39 ja EY 49 artiklan tulkintaa.

2. Nämä kysymykset ovat tulleet esiin oikeudenkäynnissä, jonka Petra von Chamier-Glisczinski on pannut vireille Deutsche Angestellten-Krankenkassea (jäljempänä DAK) vastaan saadakseen korvauksen kuluista, joita on aiheutunut hänen ollessaan hoidettavana itävaltalaisessa hoitokodissa.

1 – Alkuperäinen kieli: italia.
2 – EYVL L 149, s. 2.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön oikeus*

1. Asiassa merkitykselliset perustamissopimuksen määräykset

3. EY 18 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei tässä sopimuksessa määrätyistä tai sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.”

4. EY 39 artiklan 1–3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Turvataan työntekijöiden vapaa liikkuvuus yhteisössä.

2. Se merkitsee, että kaikki kansalaisuuteen perustuva jäsenvaltioiden työntekijöiden syrjintä työsopimusten tekemisessä sekä palkkauksessa ja muissa työehdoissa poistetaan.

3. Yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden vuoksi perustelluin rajoituksin se sisältää oikeuden:

a) hakea tosiasiallisesti tarjottua työtä;

b) liikkua tässä tarkoituksessa vapaasti jäsenvaltioiden alueella;

c) oleskella jäsenvaltion alueella työn tekemiseksi tämän valtion kotimaisten työntekijöiden työsuhdetta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti;

d) työsuhteen päätyttyä jäädä jäsenvaltion alueelle komission antamissa soveltamisasetuksissa säädetyin edellytyksin.”

5. EY 49 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jäljempänä olevien määräysten mukaisesti kielletään rajoitukset, jotka koskevat muuhun yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja yhteisössä.”

2. Johdettu oikeus

6. Kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen eroavaisuudet kiistatta haittaavat työtekijöiden liikkuvuutta. Tämän vuoksi Rooman sopimuksen laatijat antoivat neuvostolle toimivallan toteuttaa tämän alan ”toimenpiteet,

jotka ovat tarpeen työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseksi". Rooman sopimuksen 51 artiklassa (josta on tullut EY 42 artikla) viitataan erityisesti sellaisen "järjestelmän [käyttöönottoon], joka turvaa siirtotyöläisille ja heidän huollettavilleen sen, että:

a) kaudet, jotka eri maiden lainsäädännön mukaan otetaan huomioon oikeuden saamiseksi etuuteen ja sen säilyttämiseksi sekä etuuden määrän laskemiseksi, lasketaan yhteen;

b) etuudet maksetaan jäsenvaltioiden alueella asuville".

7. Neuvosto on käyttänyt tätä toimivaltaa jo vuodesta 1958 hyväksymällä kansallisen lainsäädännön yhteensovittamista sosiaaliturvan eri aloilla koskevan säännöstön, jota on tarkoitus soveltaa tämän lainsäädännön kattamiin eri vakuutustapahtumiin. Tällä hetkellä tämä yhteensovittaminen varmistetaan asetuksella N:o 1408/71, [3] jonka alkuperäistä sanamuotoa on muutettu useaan kertaan.

3 – Asetuksen N:o 1408/71 säännöksiä on täydennetty sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 574/72 (EYVL L 74, s. 1).

8. Nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta merkitystä on erityisesti tämän asetuksen 19 artiklan 1 kohdalla ja 2 kohdan ensimmäisellä alakohdalla, joissa säädetään seuraavaa:

"1. Palkattu työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, joka asuu muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella ja joka täyttää toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetut edellytykset etuuksien saamiseksi ottaen tarpeen mukaan huomioon 18 artiklan säännökset, saa asuinvaltiossaan:

a) toimivaltaisen laitoksen puolesta luontoisetuudet asuinpaikan laitoksesta tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti ikään kuin hänet olisi vakuutettu siinä; ja

b) rahaetuudet toimivaltaisesta laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti. Kuitenkin toimivaltaisen laitoksen ja asuinpaikan laitoksen välisellä sopimuksella tällaiset etuudet voidaan maksaa viimeksi mainitusta laitoksesta ensiksi mainitun puolesta, toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan vastaavasti perheenjäseniin, jotka asuvat muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, sikäli kuin heillä ei ole oikeutta tällaisiin etuuksiin sen valtion lainsäädännön mukaan, jonka alueella he asuvat.”

9. On lisäksi muistutettava, että asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Työntekijällä, joka täyttää toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetut edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin, ottaen tarpeen mukaan huomioon 18 artiklan säännökset, ja:

– –

b) joka, sen jälkeen kun hän on saanut oikeuden toimivaltaiselta laitokselta veloitettaviin etuuksiin, on saanut tältä laitokselta luvan palata sen jäsenvaltion alueelle, jossa hän asuu, tai muuttaa asuinpaikkansa toisen jäsenvaltion alueelle, – –

– – on oikeus:

i) toimivaltaisen laitoksen puolesta annettaviin luontoisetuuksiin oleskelu- tai asuinpaikan laitoksesta, sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin hänet olisi vakuutettu siinä; sen kauden pituus, jonka aikana etuuksia annetaan, määrätään kuitenkin toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti.”

10. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä lisäksi työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 [4] 10 artiklaan. Tämä artikla on kumottu [5] Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY,

4 – EYVL L 257, s. 2.
5 – 30.4.2006 lukien.

75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY [6] 38 artiklalla. Edellä mainitun 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavilla henkilöillä on kansalaisuudesta riippumatta oltava oikeus tulla asumaan sellaisen työntekijän luokse, joka on jäsenvaltion kansalainen ja työssä toisen jäsenvaltion alueella:

a) hänen aviopuolisonsa sekä heidän jälkeläisensä, jotka ovat alle 21-vuotiaita tai huollettavia;

b) työntekijän ja hänen aviopuolisonsa sukulainen ylenevässä polvessa, jos hän on työntekijän huollettava.”

B *Kansallinen oikeus*

11. Yhteisöjen tuomioistuimen esittämän kysymyksen johdosta Saksan hallitus on esittänyt selvityksen Sozialgesetzbuchin (jäljempänä SGB) XI osastossa säädetyn hoitovakuutusjärjestelmän pääpiirteistä.

12. Tässä järjestelmässä säädetään kolmenlaisista toimenpiteistä hoitoa tarvitsevien henkilöiden hyväksi.

13. SGB:n XI osaston 36 §:n mukaan henkilöillä, jotka tarvitsevat apua ja hoitoa kotonaan, on oikeus *luontoisetuuksiin*, joita suorittavat hoitokassan kanssa sopimuksen tehneiden avohuollon palveluntarjoajien työntekijät. Kassa vastaa näiden toimenpiteiden kuluista edunsaajan hoidon tarpeen mukaan määräytyvään enimmäismäärään saakka. Kolmannella hoitotasolla enimmäismäärä on 1 432 euroa kuukaudessa, ja sitä voidaan korottaa 1 918 euroon saakka kuukaudessa tapauksissa, joissa vaaditaan tehokasta ja jatkuvaa hoitoa, josta aiheutuu erityisen suuria kuluja. Kassa korvaa toimenpiteet eri avohoidon palveluntarjoajien kanssa tehdyssä palvelusopimuksessa määritettyjen hintojen perusteella. Kotisairaanhoito ei kuulu 36 §:ssä tarkoitettuihin luontoisetuuksiin, ja sairausvakuutus kattaa sen.

14. SGB:n XI osaston 37 §:ssä säädetään, että hoitoa tarvitsevat henkilöt voivat saada *kuukausittaisen hoitoavustuksen*, jos he hankkivat tarvitsemansa avun ja hoidon itse. Saaja voi käyttää avustuksen vapaasti ja siten myös sellaisten palvelujen maksamiseen, joita

6 – EUVL L 158, s. 77.

vakuutus ei kata tai joita suorittavat henkilöt eivät kuulu sovittujen palvelujen piiriin. Myös avustuksen määrä riippuu hoidon tarpeesta. Kolmannen hoitotason osalta määrä on 665 euroa kuukaudessa.

15. SGB:n XI osaston 38 §:ssä säädetään niin sanotuista *yhdistelmä*etuuksista. Tämän säännöksen perusteella vakuutettu, joka ei käytä kaikkia luontoisetuuksia, joihin hänellä on oikeus, voi saada *samanaikaisesti* 37 §:n mukaista hoitoavustusta, jonka määrää pienennetään luontoisetuuksien käyttöprosenttia vastaavalla prosenttiosuudella. Edunsaajan tehtävänä on päättää, minkä prosenttiosuuden hän aikoo käyttää luontoisetuuksista. Yhdistelmäetuuksien tarkoituksena on lisätä vapautta hoidon tarpeessa olevan henkilön kotona annettavan avun järjestämisen osalta.

16. Hoidon tarpeessa oleva henkilö vastaa hoitovakuutuksen mukaiset enimmäismäärät ylittävistä palvelusuorituksista.

17. Lopuksi on todettava, että SGB:n XI osaston 43 §:ssä, johon viitataan komission huomautuksissa, säädetään, että hoidon tarpeessa olevilla henkilöillä on oikeus kokopäiväiseen laitoshoitoon, jos kotihoito tai osaaikainen laitoshoito eivät ole mahdollisia tai ne eivät tule kysymykseen yksittäistapauksen erityispiirteiden vuoksi. Hoitokassa vastaa hoitokuluista, sairaanhoitokuluista ja sosiaalihuollon kuluista kiinteällä määrällä. Kolmannelle hoitotasolle kuuluvien hoidon tarpeessa olevien henkilöiden osalta tämä määrä on 1 432 euroa. Kassa vastaa yhteensä enintään 75 prosentista hoidon tarpeessa olevan henkilön sairaanhoidon, hoidon ja asumisen kokonaiskuluista. Kyseisessä 43 §:ssä säädetään myös, että kokopäiväisessä laitoshoidossa olevien vakuutettujen osalta hoitokassan menot saavat vuosittain olla enintään keskimäärin 15 339 euroa henkilöltä. Nämä enimmäismäärät voidaan poikkeustapauksissa ylittää. Vakuutetulla, joka valitsee täysipäiväisen laitoshoidon, vaikka tämä ei kassan käsityksen mukaan ole tarpeen, on oikeus tukeen, joka vastaa 36 §:ssä säädettyä enimmäismäärää sen hoitotason osalta, jolle henkilö kuuluu.

III Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

18. Münchenissä asuva Saksan kansalainen Petra von Chamier-Gliszczinski, joka oli hoidon tarpeessa oleva henkilö, sai DAK:lta, joka on sosiaaliturvalaitos, jossa hänet oli vakuutettu puolisonsa kautta, SGB:n XI osaston 38 §:ssä säädettyjä hoitovakuutuksen etuuksia (yhdistelmäetuuksia).

19. Petra von Chamier-Glisczinski pyysi 27.8.2001 DAK:lta, että luontoisetuudet, joihin hänellä oli oikeus Saksan lainsäädännön perusteella, siirrettäisiin käytettäviksi Itävallassa sijaitsevassa hoitokodissa, johon hän aikoi mennä hoitoon. DAK hylkäsi tämän pyynnön 31.8.2001 tekemällään päätöksellä, jossa hylkäämistä perusteltiin sillä, että senkaltaisessa tilanteessa, jossa von Chamier-Glisczinski oli, Itävallan lainsäädännössä ei anneta Itävallan sosiaaliturvajärjestelmään kuuluville henkilöille luontoisetuuksia. DAK:n mukaan von Chamier-Glisczinskillä oli oikeus pelkästään Sozialgeseztbuchin XI osaston 37 §:n mukaiseen hoitotason III hoitoavustukseen, jonka määrä oli 1 300 Saksan markkaa (664,68 euroa).

20. Petra von Chamier-Glisczinski oleskeli 17.9.2001–18.12.2003 Itävallan valtion hyväksymässä hoitokodissa, jonne hän oli ennakkoratkaisupyynnön mukaan mennyt sen vuoksi, että hänen puolisonsa aikoi etsiä työtä Itävallasta.

21. DAK hylkäsi 20.3.2002 tekemällään päätöksellä oikaisuvaatimuksen, jonka Petra von Chamier-Glisczinski oli esittänyt 31.8.2001 tehdystä päätöksestä. Von Chamier-Glisczinski saattoi asian Sozialgericht Münchenin käsiteltäväksi, ja tämä hylkäsi kanteen 11.10.2005 antamallaan tuomiolla. Von Chamier-Glisczinski valitti tästä tuomiosta Bayerisches Landessozialgericht Müncheniin toistaen vaatimuksensa, että kulut hänen oleskelustaan itävaltalaisessa hoitokodissa oli korvattava sen erotuksen osalta, joka oli hänen saamansa hoitoavustuksen ja sen enimmäismäärän välillä, johon saakka toimivaltainen laitos vastaa SGB:n XI osaston 36 §:n mukaisten luontoisetuuksien kuluista kolmannelle hoitotasolle kuuluvien henkilöiden osalta.

22. Bayerisches Landessozialgericht München katsoi, että asian ratkaisu riippuu yhteisön oikeuden tulkinnasta, joten se lykkäsi asian käsittelyä ja esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, tarpeen mukaan yhdessä kyseisen artiklan 2 kohdan kanssa ja ottaen huomioon EY 18, EY 39 ja EY 49 artikla yhdessä asetuksen N:o 1612/68 10 artiklan kanssa, tulkittava siten, että palkattu työntekijä, itsenäinen ammatinharjoittaja tai heidän perheenjäsenensä ei saa toimivaltaisen laitoksen puolesta raha- tai korvausetuuksia asuinpaikan laitoksesta, kun viimeksi mainitun laitoksen soveltamassa lainsäädännössä ei ole säädetty kyseisessä laitoksessa vakuutettujen osalta luontoisetuuksista vaan ainoastaan rahaetuuksista?

2) Jos tällaista oikeutta ei ole, onko EY 18, EY 39 tai EY 49 artikla huomioon ottaen olemassa oikeus vaatia toimivaltaiselta

laitokselta kulujen vastattavaksi ottamista – etukäteen annetun luvan mukaisesti – toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan jatkuvan hoitokotioleskelun osalta toimivaltaisessa jäsenvaltiossa maksettavien etuuksien määrän mukaisesti?”

IV Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti 18.9.2007 yhteisöjen tuomioistuimelle, että Petra von Chamier-Glisczinskin kuoltua hänen puolisonsa on jatkanut valitusta ja että ennakkoratkaisukysymykset pysytetään.

24. Pääasian valittaja, komissio sekä Saksan ja Norjan hallitukset ovat esittäneet yhteisöjen tuomioistuimelle kirjallisia huomautuksia perussäännön 23 artiklan toisen ja kolmannen kohdan mukaisesti. Ne ovat lisäksi esittäneet suullisia huomautuksia 12.6.2008 pidetyssä istunnossa.

25. Ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle on esitetty selvennyspyyntö yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan nojalla. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi esittänyt Saksan hallitukselle eräitä kysymyksiä saadakseen kirjallisen vastauksen.

V Asian tarkastelu

A *Alustavat huomautukset*

26. Ennen kuin ryhdytään käsittelemään ennakkoratkaisukysymyksiä, on tarpeen tarkastella yksityiskohtaisemmin pääasian tosiseikkoja, sellaisina kuin ne ilmenevät ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen yhteisöjen tuomioistuimen selvennyspyyntöön antamasta vastauksesta ja valittajan istunnossa esittämistä tarkennuksista.

27. Bayerisches Landessozialgericht München on vastannut selvennyspyyntöön lähettämällä yhteisöjen tuomioistuimelle kaksi kirjettä, joista ensimmäinen on valittajan asianajajalta ja toinen DAK:lta. Ensimmäisessä kirjeessä vahvistetaan, että koko sen ajan, jonka Petra von Chamier-Glisczinski vietti itävaltalaisessa hoitokodissa, hänen puolisonsa asui edelleen Münchenissä, jossa hänellä oli työpaikka 30.6.2002 saakka. Hänet oli työnantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella kuitenkin elokuusta 2001 lukien vapautettu työtehtävistään työsopimuksen päättämistarkoituksessa. Hän oli elokuusta 2001 joulukuuhun 2003 etsinyt työtä Itävallasta, jossa Petra von Chamier-Glisczinski asui. Hän oli joulukuussa 2003 lopulta aloittanut liiketoiminnan, jonka kotipaikaksi vahvistettiin huhtikuussa 2004 Laufen. DAK:n kirjeessä sitä vastoin todetaan, että valittajaa koskevista asiakirjoista ilmenee, että Petra von Chamier-Glisczinskin puoliso oli 17.9.2001–30.6.2002 työskennellyt palkattuna työntekijänä ja että hänellä oli vastapuolena olevassa laitoksessa vapaaehtoinen

vakuutus, että hänet oli 1.7.2002–18.12.2003 rekisteröity työnhakijaksi Münchenin työnvälitystoimistossa, jolta hän sai työttömyyskorvausta, ja että hänellä oli vastapuolena olevassa laitoksessa pakollinen vakuutus ja vielä että hänet oli 19.12.2003 lukien vakuutettu DAK:ssa itsenäisenä ammatinharjoittajana.

28. Petra von Chamier-Glisczinskin puoliso on istunnossa täsmentänyt, että hän oli elokuussa 2001 alkanut neuvotella itävaltalaisen farmasian alan yhtiön kanssa aloittaakseen oman liiketoiminnan. Tämä hanke, jonka johdosta hän oli muuttanut Itävaltaan, jossa Petra von Chamier-Glisczinski oli asunut syyskuusta 2001, ei kuitenkaan toteutunut, koska se ei saanut rahoitusta.

29. Edellä esiin tuodut seikat otetaan huomioon jäljempänä asian tarkastelussa, koska eräät niistä vaikuttavat siihen, miten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksiin on vastattava.

B *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

30. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään Bayerisches Landessozialgericht München kysyy pääasiallisesti, onko jäsenvaltion, jossa työntekijä asuu, laitos velvollinen asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn mekanismin perusteella suorittamaan toimivaltaisen laitoksen puolesta rahaetuuksia, mahdollisesti korvaamalla kuluja tai vastaamalla niistä, tilanteissa, joissa tämän valtion sosiaaliturvajärjestelmässä – toisin kuin toimivaltaisen laitoksen soveltamassa sosiaaliturvajärjestelmässä – ei ole säädetty luontoisetuuksien suorittamisesta tässä järjestelmässä vakuutetuille henkilöille.

31. Ensimmäisellä kysymyksellä pyritään siis selvittämään, onko pääasian valittajalla asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan perusteella sellainen oikeus saada kyseessä olevia luontoisetuuksia vastaava rahasuoritus, johon hän voi vedota *asuinvaltionsa sosiaaliturvaelimiä kohtaan*.

32. Ennen kuin vastaan tähän kysymykseen, on mielestä syytä tehdä muutamia täsmennyksiä.

33. Muistutan aluksi, että asetuksella N:o 1390/81 on laajennettu asetusten N:o 1408/71 ja N:o 574/72 henkilöllistä soveltamisalaa niin, että se kattaa itsenäiset ammatinharjoittajat ja heidän perheenjäsenensä. Von Chamier-Glisczinskin puolisoiden tilanne kuuluu siten näiden asetusten soveltamisalaan, vaikka istunnossa on ilmennyt, että Petra von Chamier-Glisczinskin puoliso

ei sinä aikana, jonka ensin mainittu oleskeli itävaltalaisessa hoitokodissa, etsinyt tässä valtiossa palkattua työtä vaan aikoi aloittaa oman liiketoiminnan.

34. Totean lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus lausua asetuksen N:o 1408/71 soveltamisesta hoidon tarpeen kattavan Saksan sosiaaliturvajärjestelmän etuuksiin. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Molenaar antamassaan tuomiossa katsonut, että vaikka tällaisilla etuuksilla onkin omia erityispiirteitä, ne on luettava asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin ”sairausetuuksiin”, koska niillä ”pyritään ennen kaikkea täydentämään sairausvakuutusetuuksia, joita käsitellään hallinnollisesti yhdessä, ja parantamaan tällä tavoin hoidon tarpeessa olevien henkilöiden terveydentilaa ja elämän laatua”. [7] Tällaisiin etuuksiin sovelletaan siten asetuksen 18–36 artiklaa.

35. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asetuksen 19 artikla sisältää normatiivisen viittauksen, jonka perusteella von Chamier-Glisczinskin puolisoiden tilanne luokitellaan. Minun on kuitenkin todettava, että minulla on joitakin epäilyjä tämän viittauksen oikeellisuudesta. Tässä artiklassa nimittäin säännellään sellaisen työntekijän tai tämän perheenjäsenen tilannetta, joka asuu muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, *silloin kun* sosiaaliturvaetuuksiin oikeuttava vakuutustapahtuma – eli tässä tapauksessa hoidon tarve – toteutuu. Kun työntekijä tai hänen perheenjäsenensä muuttaa asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon, *sen jälkeen kun hän on saanut oikeuden toimivaltaiselta valtiolta veloitettaviin etuuksiin*, hänen tilanteeseensa sovelletaan sitä vastoin asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa.

36. Nyt esillä olevassa asiassa on kuitenkin selvää, että Petra von Chamier-Glisczinski sai Saksan hoitovakuutuksen etuuksia niin sanottujen yhdistelmäetuuksien muodossa jo ennen, kuin hän muutti asuinpaikkansa Saksasta Itävaltaan. Mielestäni hänen tilanteensa kuuluu siten pikemminkin 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan kuin 19 artiklan soveltamisalaan.

37. Normatiivisen viittauksen vaihtuminen ei kuitenkaan merkitse, että sovellettava säännöstö olisi olennaisesti erilainen. Kuten jäljempänä havaitaan paremmin, 22 artiklan 1 kohdan i ja ii alakohta sisältävät nimittäin vastaavan säännöstön kuin 19 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta, lukuun ottamatta työntekijän tai hänen perheenjäsenensä velvollisuutta pyytää toimivaltaiselta laitokselta lupaa jatkaa sairaanhoitoa toisessa jäsenvaltiossa. [8] Asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa tilanteessa, jota Petra von Chamier-Glisczinskin tilanne ilmeisesti vastaa, tällainen lupa ”voidaan evätä vain, jos osoitetaan, että sen, jonka etua asia koskee, liikkuminen olisi hänen terveydentilansa tai sairaanhoidon saamisen kannalta vahingollista”.

7 – Asia C-160/96, tuomio 5.3.1998 (Kok. 1998, s. I-843, 24 kohta).

8 – Luontoisetuuksien osalta säädetään, että sen kauden pituus, jonka aikana etuuksia annetaan, määrätään kuitenkin toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti eikä asuinvaltion (tai oleskeluvaltion) lainsäädännön mukaisesti, kuten 19 artiklan tapauksessa.

38. On vielä muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Twomey antamassaan tuomiossa pitänyt lähtökohtana, että asetuksessa N:o 1408/71 käytettävä työntekijän käsite on merkitykseltään erityisen laaja, ja täsmentänyt, että asetuksen 19 artiklaa sovelletaan myös muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa asuvaan työttömään työntekijään riippumatta siitä, milloin sairaus on ilmennyt, eli siitä, tapahtuiko tämä ennen työskentelyn lopettamista vai sen jälkeen. [9] Asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa olevan viittauksen johdosta tästä seuraa, että tätä artiklaa sovelletaan myös *työttömän työntekijän perheenjäseniin, jotka asuvat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa*. Saman päätelmän on mielestäni koskettava myös asetuksen 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa. On nimittäin yhtäältä todettava, että tämän artiklan sanamuotoon sisältyvä työntekijän käsite on sama, kuten yhteisöjen tuomioistuin on implisiittisesti tunnustanut asiassa Twomey antamansa tuomion 16 kohdassa. Toisaalta on todettava, että myös 22 artiklan 1 kohdan b alakohdalla – kuten 19 artiklalla – on eri soveltamisala kuin asetuksen 25 artiklalla, jossa säännellään sellaisten työttömien tilannetta, jotka oleskelevat tilapäisesti muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa etsimässä työtä [10] *mutta eivät muuta sinne asuinpaikkaansa*. [11] Vaikka se ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen yhteisöjen tuomioistuimelle toimittamasta DAK:n kirjeestä ilmenevä seikka, että Petra von Chamier-Glisczinskin oleskellessa itävaltalaisessa hoitokodissa hänen puolisonsa oli tietyn ajan ollut Saksassa rekisteröityneenä työnhakijaksi ja saanut Saksan toimivaltaisilta viranomaisilta työttömyysavustusta, osoittautuisi paikkansapitäväksi, se ei sellaisenaan estäisi asetuksen 19 artiklan (eikä samoista syistä myöskään 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan) soveltamista Petra von Chamier-Glisczinskin tilanteeseen.

39. Näiden täsmennysten jälkeen siirryn käsittelemään ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäistä kysymystä.

40. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen välipäätöksestä ilmenee, että Petra von Chamier-Glisczinski oli tietyn ajan saanut SGB:n XI osaston 38 §:n mukaisia yhdistelmäetuuksia. Nämä etuudet edellyttävät, että hoidon tarpeessa olevalle henkilölle annetaan apua kotona. Petra von Chamier-Glisczinskin puoliso on istunnossa lisäksi vahvistanut, että tämä sai itävaltalaiseen hoitokotiin siirtymiseen saakka apua omassa kodissaan.

41. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee lisäksi, että Petra von Chamier-Glisczinski oli tehnyt elokuussa 2001 DAK:lle hakemuksen, jossa hän pyysi lupaa saada siirtyä itävaltalaiseen hoitokotiin niin, että hän säilyttää oikeuden Saksan hoitovakuutuksen mukaisiin etuuksiin, mutta lupaa ei ollut myönnetty. Kuten edellä on todettu, SGB:n XI osaston 43 §:n 1 momentin mukaan hoidon tarpeessa olevilla henkilöillä on oikeus kokopäiväiseen laitoshoitoon, jos kotihoito tai osaaikainen laitoshoito eivät ole mahdollisia. Tämän säännöksen 2 momentin mukaan hoitokassa vastaa hoitokodissa oleskelusta aiheutuvista kuluista kiinteällä määrällä, joka on kolmannelle hoitotasolle kuuluvien henkilöiden – kuten Petra von Chamier-Glisczinskin – osalta 1 432 euroa kuukaudessa. SGB:n 43 §:n 4 momentissa säädetään lisäksi, että vakuutetulla, joka valitsee täysipäiväisen laitoshoidon, vaikka toimivaltainen laitos ei

9 – Asia C-215/90, tuomio 10.3.1992 (Kok. 1992, s. I-1823, 13–15 ja 18 kohta).

10 – Ks. em. asia Twomey, tuomion 15 kohta.

11 – Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan h alakohdassa olevan määritelmän mukaan asumisella tarkoitetaan ”vakinaista oleskelua”.

pidä tätä tarpeellisena, on kuitenkin oikeus tukeen, joka vastaa 36 §:ssä säädettyä määrää vastaavan hoitotason osalta; kolmannella hoitotasolla tämä tuki on 1 432 euroa kuukaudessa.

42. Näiden seikkojen perusteella on loogista olettaa, että Petra von Chamier-Glisczinski oli DAK:lle tekemässään hakemuksessa ilmaissut halunsa siirtyä Sozialgesetzbuchin XI osaston 38 §:n mukaisen yhdistelmäetuuksien järjestelmän piiristä jäljempänä olevan 43 §:n mukaisten etuuksien piiriin niin, että hän samalla pyytää saada ”viedä” nämä etuudet, kun hän siirtyy itävaltalaiseen hoitokotiin. DAK:n hylkäävää päätöstä perusteltiin asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan soveltamisella eikä sillä, että edellytykset 43 §:n mukaisten etuuksien saamiseksi eivät täyttyneet. Toisin sanoen Petra von Chamier-Glisczinski olisi kaikella todennäköisyydellä saanut nämä etuudet, jos hän olisi mennyt hoitoon saksalaiseen hoitokotiin. Kun hän päätti muuttaa asuinpaikkansa Itävaltaan, hän sitä vastoin menetti oikeuden Sozialgesetzbuchin XI osaston 36, 38 ja 43 §:ssä säädettyihin etuuksiin mutta säilytti kuitenkin oikeuden 37 §:n mukaiseen hoitoavustukseen, joka hänen tapauksessaan oli noin 665 euroa kuukaudessa. Hän ei kuitenkaan saanut mitään etuuksia Itävallan sosiaaliturvajärjestelmästä, jossa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevien tietojen mukaan ei säädetä luontoisetuuksista sen kaltaisten tilanteiden osalta, jossa on olemassa hoidon tarve ja jollaisessa Petra von Chamier-Glisczinski oli. [12]

12 – Saksan hallitus on sitä vastoin toista mieltä, sillä se katsoo, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tulkinnut relevantteja Itävallan säännöksiä väärin.

43. Saksan ja Norjan hallitukset ja komissio väittävät, että se epäedullinen tilanne, jossa Petra von Chamier-Glisczinski oli, johtuu eroista jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmissä, joita on vain yhteensovitettu asetuksella N:o 1408/71 mutta ei yhdenmukaistettu.

44. On ennen kaikkea muistutettava, että asetuksen N:o 1408/71 19 artiklassa säädetään erilaisesta järjestelmästä rahaetuuksien osalta ja luontoisetuuksien osalta. Ensin mainitut annetaan työntekijälle, joka asuu muussa jäsenvaltiossa kuin työskentelyvaltiossa, ”toimivaltaisesta laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti” (19 artiklan 1 kohdan b alakohta), kun taas luontoisetuudet annetaan toimivaltaisen laitoksen puolesta asuinpaikan laitoksesta ”tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti ikään kuin [työntekijä] olisi vakuutettu siinä” (19 artiklan 1 kohdan a alakohta). Kuten edellä on jo ollut tilaisuus todeta, asetuksen 22 artiklan 1 kohdan i ja ii alakohdassa säädetään vastaavasta järjestelmästä.

45. Näistä säännöksistä ilmenevä kaksiosainen mekanismi mahdollistaa sen, että jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutetulle työntekijälle, joka asuu tai oleskelee toisessa jäsenvaltiossa, voidaan turvata yhtäältä se, että hän voi ”viedä” rahaetuudet, joihin hänellä on oikeus toimivaltaisen valtion lainsäädännön perusteella, ja toisaalta se, että hän voi asuinjäsenvaltiossa saada samat luontoisetuudet, joihin tämän valtion järjestelmässä vakuutetuilla on oikeus. Sillä, että viitataan asuin- tai oleskeluvaltion lainsäädäntöön, pystytään sitä paitsi välttämään se, että tämän valtion laitokset, joilta pyydetään

luontoisetuuksia toisen jäsenvaltion järjestelmässä vakuutetulle työntekijälle, olisivat velvollisia soveltamaan muuta kuin omaa lainsäädäntöään. Esimerkiksi etuuden tyyppi, etuuden antamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt [13] sekä etuuden kesto [14] ja suojan kattavuus määräytyvät näin ollen tämän valtion oman lainsäädännön perusteella. Etuudet annetaan ”toimivaltaisen laitoksen puolesta”, [15] ja tämä on asetuksen 36 artiklan perusteella velvollinen korvaamaan ne asuin- tai oleskelupaikan laitokselle täysimääräisesti.

46. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä hyväksytyn määritelmän perusteella luontoisetuuden käsite ei sulje pois etuuksia, jotka etuudesta vastuussa oleva laitos suorittaa muun muassa vastaamalla itse kustannuksista tai korvaamalla ne, kun taas rahaetuuden käsitteeseen kuuluvat ennen kaikkea etuudet, jotka on tarkoitettu korvaamaan sairaan työntekijän palkan menetystä. [16] Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Molenaar antamassaan tuomiossa todennut, että Saksan hoitovakuutukseen perustuvat etuudet, ”joilla pyritään kattamaan vakuutetun sekä kotona että erityisessä laitoksessa saamasta hoidosta, varusteiden hankinnasta ja asunnon kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset, kuuluvat kiistatta asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, 25 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 28 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen luontoisetuuksien käsitteeseen”. [17] Vaikka etuudet, joita Petra von Chamier-Glisczinski on vaatinut DAK:lta, muodostuvat kulujen korvaamisesta rahasuorituksella, ne ovat siis luontoisetuuksia ja kuuluvat sen järjestelmän alaisuuteen, josta asetuksessa N:o 1408/71 säädetään tällaisten etuuksien osalta.

47. Asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohdasta, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut sitä asiassa Molenaar antamassaan tuomiossa, seuraa, että työntekijällä, joka asuu muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on oikeus luontoisetuuksiin, jotka asuin- tai oleskelupaikan jäsenvaltio vastaavissa tilanteissa antaa tässä valtiossa vakuutetuille, ”*mikäli* asuinvaltion lainsäädännössä säädetään *sellaisten luontoisetuuksien maksamisesta*, joilla on tarkoitus kattaa samat vakuutustapahtumat kuin työskentelyvaltion – – vakuutuksella, riippumatta siitä, minkä nimiseen erityiseen sosiaaliturvajärjestelmään tämä lainsäädäntö sisältyy”. [18]

48. Tästä seuraa, että työntekijä ei voi esittää mitään vaatimuksia *asuinvaltiota kohtaan*, jos tämän valtion lainsäädännössä ei säädetä luontoisetuuksista sen vakuutustapahtuman kattamiseksi, jonka osalta näihin etuuksiin vedotaan. Mielestäni tämä päätelmä vastaa paitsi asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuotoa myös sen tarkoitusta,

13 – Esimerkiksi eräissä kansallisissa järjestelmissä toimivaltainen laitos pääsääntöisesti vastaa julkisten laitosten antaman sairaanhoidon kuluista, toisissa on sitä vastoin voimassa korvausjärjestelmä. Eri järjestelmien välillä on myös eroja sen osalta, mikä osuus kuluista katetaan.

14 – Kuten edellä on todettu, 22 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa sen kauden pituus, jonka aikana etuuksia annetaan, määrätään toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti.

15 – Ks. 19 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 22 artiklan 1 kohdan i alakohta.

16 – Ks. asia 61/65, Vaassen-Göbbels, tuomio 30.6.1966 (Kok. 1966, s. 407, erityisesti s. 429, Kok. Ep. I, s. 263).

17 – Tuomion 32 kohta.

18 – Tuomion 37 kohta. Kursivointi tässä.

joka on sen turvaaminen, että työntekijä saa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu tai oleskelee, terveydentilansa vaatimaa hoitoa *samoilla edellytyksillä* kuin tämän valtion sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutetut.

49. Koska Itävallan sosiaaliturvajärjestelmässä ei ilmeisesti säädetä luontoisetuuksista hoidon tarpeesta muodostuvan vakuutustapahtuman osalta, se, mitä edellä on todettu, merkitsee Petra von Chamier-Glisczinskin tapauksessa, että hän ei voi esittää mitään vaatimuksia *asuinvaltion laitoksille*.

50. Tältä osin yhdyn siis Saksan ja Norjan hallituksen sekä komission huomautuksissaan esittämään tulkintaan.

51. En sitä vastoin yhdy käsitykseen, jonka mukaan siitä, että asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohta on luonteeltaan lainvalintasääntö, seuraa, että työntekijän oikeutta saada luontoisetuuksia siinä tapauksessa, että hän asuu muussa jäsenvaltiossa kuin työskentelyvaltiossa, säännellään yksinomaan asuinjäsenvaltion lainsäädännöllä niin, että mitään tällaisia etuuksia koskevaa vaatimusta ei voida *toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella* esittää *tämän valtion laitoksia kohtaan*, jos asuinjäsenvaltion lainsäädännössä ei säädetä luontoisetuuksista sen vakuutustapahtuman kattamiseksi, jonka osalta näitä etuuksia vaaditaan.

52. Yhteisöjen tuomioistuimella on tältä osin jo ollut tilaisuus todeta asiassa Jordens-Vosters antamassaan tuomiossa, että asetuksen N:o 1408/71 ”päätarkoituksena on turvata se, että niitä sosiaaliturvajärjestelmiä, jotka kussakin jäsenvaltiossa koskevat yhteisön sisällä liikkuvia työntekijöitä, sovelletaan yhtenäisten, yhteisön oikeuteen perustuvien kriteerien mukaisesti”, ja että ”asetuksen N:o 1408/71 sellainen tulkinta, että sen mukaan kansallisessa lainsäädännössä ei saada antaa työntekijälle laajempaa suojaa kuin se, joka seuraa asetuksen itsensä soveltamisesta, ylittää siten tämän tarkoituksen ja menee samalla [EY 42] artiklan päämäärien ja siinä asetettujen puitteiden ulkopuolelle”. [19] Yhteisöjen tuomioistuin on tässä yhteydessä tarkemmin sanottuna todennut, että asetuksen 19 artiklan sanamuoto ja tarkoitus sivuutetaan, jos sitä tulkitaan niin, että siinä *kielletään* ”toimivaltaista laitosta myöntämästä työntekijälle – – sosiaaliturvaetuuksia, jotka ovat edullisempia kuin ne, jotka se on velvollinen takaamaan [hänelle] yhteisön lainsäädännön perusteella, kun kansallisessa lainsäädännössä, jota tämä laitos soveltaa, annetaan sille toimivalta myöntää erityisissä olosuhteissa tällainen sosiaaliturvan täydennys näille vakuutetuille”. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan on *merkityksetöntä*, että työntekijä asuu muun kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella; vaikka tällä seikalla on asetuksen 19 artiklan mukaan ratkaiseva merkitys ”määritettäessä, mikä laitos vastaa niiden etuuksien suorittamisesta, jotka vakuutetulle on suoritettava, ja mitä lainsäädäntöä on sovellettava näiden

19 – Asia 69/79, Jordens-Vosters, tuomio 10.1.1980 (Kok. 1980, s. 75, 11 kohta).

etuuksien suorittamiseen, *sillä ei ole – – merkitystä* siltä osin kuin on kysymys siitä, että toimivaltaisessa lainsäädännössä mahdollisesti säädetään sosiaaliturvaetuuksien täydennyksestä, johon vakuutetulla ei ole oikeutta mutta jonka toimivaltainen laitos saa myöntää hänelle". [20]

53. Vastaavasti asiassa Pierik antamassaan tuomiossa, [21] joka ei koske asetuksen N:o 1408/71 19 artiklaa vaan 22 artiklaa, yhteisöjen tuomioistuin on todettuaan, että "perustamissopimuksen yleisissä tavoitteissa – – 22 artikla kuuluu toimenpiteisiin, joilla pyritään siihen, että työntekijä, joka on yhteisön jäsenvaltion kansalainen, voi riippumatta siitä, missä kansallisessa laitoksessa hänet on vakuutettu, tai riippumatta hänen asuinpaikastaan saada missä tahansa muussa jäsenvaltiossa annettavia luontoisetuuksia", [22] katsonut, että ilmaisulla "toimivaltaisen laitoksen puolesta annettaviin luontoisetuuksiin oleskelu- tai asuinpaikan laitoksesta" (22 artiklan 1 kohdan b alakohta) tarkoitetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa asianomainen asuu, annettavaksi kuuluvien luontoisetuuksien lisäksi etuuksia, joita toimivaltaisella laitoksella on mahdollisuus antaa; [23] kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut, syy tähän on se, että asetuksessa vaaditaan varmistamaan työntekijälle mahdollisuus saada terveydentilansa kannalta sopivinta ja tehokkainta hoitoa riippumatta siitä, missä hän asuu tai missä yhteisön alueella sijaitsevassa paikassa tällaista hoitoa on saatavissa. [24]

54. Molemmat edellä mainitut aikaisemmat tapaukset koskivat hoitoa, jonka työskentelyvaltion sosiaaliturvalaitos antoi tämän valtion alueella työntekijälle, joka asui toisessa jäsenvaltiossa, kun taas Petra von Chamier-Gliszczinskin tapauksessa korvausta pyydetään asuinvaltiossa saatujen palvelujen osalta. Mielestäni pelkästään tämä seikka ei kuitenkaan estä yhteisöjen tuomioistuimen vahvistamien periaatteiden soveltamista myös pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevan tilanteen kaltaisiin tilanteisiin.

55. Toisaalta se, että katsotaan, että 19 artikla estää toimivaltaisen jäsenvaltion laitoksia antamasta tässä laitoksessa vakuutetulle luontoisetuuksia näihin laitoksiin sovellettavan lainsäädännön perusteella, kun tällaisista etuuksista ei säädetä asianomaisen henkilön asuinjäsenvaltiossa, saattaa johtaa tuloksiin, jotka eivät ole sopusoinnussa asetukselle asetettujen tavoitteiden kanssa. Näin kävisi esimerkiksi siinä tapauksessa, että toimivaltaisessa jäsenvaltiossa säädetään määrätyn vakuutustapahtuman kattamiseksi pelkästään luontoisetuuksista ja asuinjäsenvaltiossa pelkästään rahaetuuksista, sillä tässä tapauksessa työntekijä ei saisi sen enempää rahaetuuksia, koska niistä ei ole säädetty toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, jolla on asetuksen 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla velvollisuus antaa etuudet, kuin luontoisetuuksia, koska niistä ei ole säädetty asuinjäsenvaltiossa. Työntekijä ei toisin sanoen saisi mitään suojaa kyseisen vakuutustapahtuman osalta siitä huolimatta, että molempien valtioiden sosiaaliturvajärjestelmässä säädetään suojasta. Tällaisessa tapauksessa työntekijää siten kohdellaan eri tavalla sekä niihin toimi-

20 – Tuomion 13 kohta. Kursivointi tässä.
21 – Asia 117/77, tuomio 16.3.1978 (Kok. 1978, s. 825, Kok. Ep. IV, s. 85).
22 – Tuomion 14 kohta.
23 – Tuomion 21 kohta.
24 – Tuomion 17 ja 22 kohta.

valtaisen valtion sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutettuihin nähden, jotka asuvat tässä valtiossa, että asuinvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutettuihin nähden.

56. Mielestäni on selvää, että tällainen tulos ei ole sopusoinnussa asetuksen tarkoituksen kanssa ja niiden tavoitteiden kanssa, joihin pyritään kansallisen sosiaaliturvalainsäädännön yhteensovittamisella, jota edellytetään EY 42 artiklassa, ja joihin kuuluvat ennen kaikkea syrjintäkielto ja saavutettujen oikeuksien säilyttäminen. [25] Tältä osin on myös muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on johdonmukaisesti vastustanut sellaista asetuksen N:o 1408/71 säännösten tulkintaa, joka voisi johtaa siihen, että menetetään jäsenvaltion lainsäädännössä taattuja sosiaaliturvaetuuksia. [26]

57. Vaikka asetus N:o 1408/71 ei ole esteenä senkaltaiselle korvaukselle, jota Petra von Chamier-Glisczinski vaatii DAK:lta, oikeus tällaisen korvauksen saamiseen ei voi mielestäni perustua tämän asetuksen säännöksiin, vaikka asetusta tulkittaisiin vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten valossa. On siis tutkittava, voidaanko tämä oikeus tunnustaa suoraan näiden määräysten perusteella, joiden tulkintaa toinen ennakkoratkaisukysymys koskee.

58. Kaikista edellä esitetyistä syistä ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että palkatulla työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka asuu muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, ei ole oikeutta saada toimivaltaisen laitoksen puolesta mitään luontoisetuuksia asuinpaikan laitoksesta, kun asuinvaltion lainsäädännössä ei säädetä luontoisetuuksista sen vakuutustapahtuman kattamiseksi, jonka osalta näihin etuuksiin vedotaan. Asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohta ei ole esteenä sille, että toimivaltainen laitos voi soveltamansa lainsäädännön nojalla antaa tällaiselle työntekijälle tai itsenäiselle ammatinharjoittajalle taikka hänen perheenjäsenelleen nämä etuudet korvaamalla kuluja.

59. Mielestäni asetuksen N:o 1408/71 22 artiklaa on tulkittava samalla tavalla siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Petra von Chamier-Glisczinskin tilanne kuuluu – kuten itse

25 – Ks. vastaavasti myös yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Bosmann äskettäin antama tuomio, jossa todetaan, että asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan, jonka mukaan jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen valtion alueella, "tarkoituksena ei ole kuitenkaan estää asuinjäsenvaltiota myöntämästä tälle henkilölle kansallisen lainsäädäntönsä nojalla perheavustuksia" (asia C-352/06, tuomio 20.5.2008, Kok. 2008, s. I-3827, 31 kohta).

26 – Ks. yhdistetyt asiat C-45/92 ja C-46/92, Lepore ja Scamuffa, tuomio 9.12.1993 (Kok. 1993, s. I-6497, 21 kohta); asia C-349/87, Paraschi, tuomio 4.10.1991 (Kok. 1991, s. I-4501, 22 kohta); asia C-282/91, de Wit, tuomio 30.3.1993 (Kok. 1993, s. I-1221, 16 ja 17 kohta) ja asia C-165/91, van Munster, tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-4661, 27 kohta). Ks. lisäksi yhdistetyt asiat C-31/96–C-33/96, Naranjo Arjona ym., tuomio 9.10.1997 (Kok. 1997, s. I-5501, 20 kohta); asia C-153/97, Grajera Rodríguez, tuomio 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8645, 17 kohta) ja asia C-205/05, Nemec, tuomio 9.11.2006 (Kok. 2006, s. I-10745, 37 ja 38 kohta).

katson – tämän säännöksen eikä 19 artiklan soveltamisalaan.

C *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

60. Toisella ennakkoratkaisukysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta, onko EY 18, EY 39 tai EY 49 artiklan perusteella olemassa oikeus vaatia *toimivaltaiselta laitokselta* kulujen vastattavaksi ottamista – etukäteen annetun luvan mukaisesti – toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan jatkuvan hoitokotioleskelun osalta *vakuutetulle toimivaltaisessa jäsenvaltiossa maksettavien etuuksien määrän mukaisesti*.

61. Aluksi on muistutettava, että vaikka kansallisen tuomioistuimen ja yhteisöjen tuomioistuimen EY 234 artiklaan perustuvaa työnjakoa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella kansallisen tuomioistuimen asia on soveltaa sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa yhteisön oikeussääntöjä, sellaisina kuin yhteisöjen tuomioistuin on niitä tulkinnut, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävä on kuitenkin poimia kaikista kansallisen tuomioistuimen sille esittämistä seikoista ja ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne yhteisön oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita ottaen huomioon riidan kohde. [27]

62. On kuitenkin todettava, että pääasiasta tiedossa olevien seikkojen perusteella on katsottava, että Petra von Chamier-Glisczinskillä ei ole oikeutta vaatia EY 49 artiklan soveltamista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamat tiedot ja Petra von Chamier-Glisczinskin puolison istunnossa esittämät tiedot huomioon ottaen Petra von Chamier-Glisczinski ei ollut siirtynyt Itävaltaan *tilapäisesti tarkoituksenaan* saada hoitoa erikoistuneessa laitoksessa, jossa hän oli hoidettavana, vaan hän oli *asettunut pysyvästi asumaan* tähän valtioon ennakoiden puolisonsa pian tapahtuvaa muuttoa sinne. Hän asui pysyvästi Itävallassa ja oleskeli kyseisessä hoitokodissa 27 kuukautta. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Steymann antamassaan tuomiossa todennut, että perustamissopimuksen 59 ja 60 artiklassa (joista on tullut EY 49 ja EY 50 artikla) ei ”tarkoiteta tilannetta, jossa jäsenvaltion kansalainen siirtyy toisen jäsenvaltion alueelle ja siirtää sinne kotipaikkansa – – vastaanottaakseen siellä palveluja määrittämättömän ajan”. [28] Tämä kanta on vahvistettu asiassa Sodemare annetussa tuomiossa, [29] joka koski vanhusten asuntoloissa tarjottuja vastaanottopalveluja.

63. On samalla tavalla todettava, että von Chamier-Glisczinskin puolisoiden tilanne ei näytä kuuluvan EY 39 artiklan soveltamisalaan. Petra von Chamier-Glisczinskin

27 – Ks. asia C-56/01, Inizan, tuomio 23.10.2003 (Kok. 2003, s. I-12403, 32 ja 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 – Asia 196/87, tuomio 5.10.1988 (Kok. 1988, s. 6159, Kok. Ep. IX, s. 771, 17 kohta).

29 – Asia C-70/95, Sodemare ym., tuomio 17.6.1997 (Kok. 1997, s. I-3395, 38 kohta).

puolison istunnossa esittämistä lausumista nimittäin ilmenee, että sinä aikana, jonka Petra von Chamier-Glisczinski vietti vuodepotilaana Itävallassa, hänen puolisonsa ei ollut ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin etsiäkseen palkattua työtä tässä valtiossa.

64. Kun otetaan huomioon pääasian tosiseikat, toiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on rajoitettava koskemaan vain EY 18 artiklan tulkintaa.

65. Totean heti aluksi, etten yhdy komission ja Norjan hallituksen väitteeseen, jonka mukaan siitä, että asetuksella N:o 1408/71 pannaan sosiaaliturvan alalla täytäntöön perustamissopimuksen määräyksissä vahvistettu liikkumisvapaus, seuraa, että pääasiaan sovelletaan vain tämän asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, kun taas perustamissopimuksen määräyksiä voidaan soveltaa vain, jos tämä artikla julistetaan ensin lainvastaiseksi.

66. Kuten minulla on jo ollut tilaisuus todeta,[30] katson nimittäin, että 19 artiklan 1 kohdan a alakohta ei ole esteenä sille, että työntekijälle ja hänen perheenjäsenilleen tunnustetaan perustamissopimuksen määräysten perusteella oikeus vaatia etuuksia vakuutusvaltion – eikä asuinvaltion – laitokselta.

67. Tältä osin on vielä muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on tutkiessaan asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten suhdetta täsmentänyt asiassa Kohll antamassaan tuomiossa,[31] että tällä artiklalla *ei ole pyritty sääntelemään eikä* näin myöskään *estämään* sitä, että jäsenvaltiot korvaavat *toimivaltaisessa valtiossa voimassa olevien korvaustaksojen mukaan toisessa jäsenvaltiossa annetusta hoidosta aiheutuneet kulut*, vaan siinä pelkästään turvataan vakuutetulle oikeus toimivaltaisen laitoksen puolesta annettaviin luontoisetuuksiin sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa etuudet suoritetaan.[32] Yhtäältä tämän toteamuksen yleisen merkityksen ja toisaalta sen seikan perusteella, että asetuksen 22 artiklan 1 kohdan ja 19 artiklan 1 kohdan luontoisetuuksia koskevat säännöstöt ovat samanlaisia, on katsottava, että yhteisöjen tuomioistuimen toteamus pätee paitsi kaikkiin 22 artiklan 1 kohdan kattamiin tilanteisiin (b alakohdassa yksilöidyt tilanteet mukaan lukien) myös 19 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluviin tilanteisiin. Kuten 22 artiklan 1 kohdalla myöskään 19 artiklan 1 kohdalla ei siis pyritä sääntelemään – *eikä* se

30 – Ks. 51–56 kohta.

31 – Asia C-158/96, Kohll, tuomio 28.4.1998 (Kok. 1998, s. I-1931).

32 – Tuomion 26 ja 27 kohta. Näissä kohdissa yhteisöjen tuomioistuin vastasi Luxemburgin hallituksen ja toimivaltaisen laitoksen väitteeseen, joka vastaa komission nyt esillä olevassa asiassa esittämää väitettä. Ks. myös C-368/98, Vanbraekel ym., tuomio 12.7.2001 (Kok. 2001, s. I-5363, 36 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on edellä alaviitteessä 27 mainitussa asiassa Inizan antamassaan tuomiossa hylännyt sen käsityksen, että asetuksen 22 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohta olisi EY 49 ja EY 50 artiklan vastainen, siltä osin kuin säännöksessä taattujen luontoissuoritusten antaminen edellyttää sen mukaan ennakkolupaa (asia C-56/01, tuomio 23.10.2003, Kok. 2003, s. I-12403, 15–36 kohta). Ks. lopuksi uudemmasta oikeuskäytännöstä asia C-372/04, Watts, tuomio 16.5.2006 (Kok. 2006, s. I-4325, 46–48 kohta).

siten myöskään *estä* – muussa jäsenvaltiossa kuin vakuutusvaltiossa maksettujen sairaanhoidon kulujen korvaamista vakuutusvaltiossa säädettyjen edellytysten ja korvaustaksojen mukaisesti.

68. Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Kohll antamassaan tuomiossa todennut edelleen, että oikeus tällaiseen korvaukseen seuraa suoraan palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevista perustamissopimuksen määräyksistä. [33]

69. Nyt on sitä vastoin ratkaistava, voidaanko sama oikeus tunnustaa EY 18 artiklan perusteella tilanteessa, jossa ei voida vedota sen enempää EY 49 artiklan kuin EY 39 artiklan määräyksiin.

70. Tältä osin muistutan heti aluksi, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että yhteisön oikeus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan säätää sosiaaliturvajärjestelmistään. [34] Tästä seuraa, että kun alaa ei ole yhteisön säännöksillä yhdenmukaistettu, kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan vahvistaa sosiaaliturvaetuuksien myöntämisedellytykset. [35] Jäsenvaltioiden on tätä toimivaltaa käyttäessään kuitenkin noudatettava yhteisön oikeutta [36] ja erityisesti perustamissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat kaikille unionin kansalaisille tunnustettua vapautta liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella. [37]

71. Yhteisöjen tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus todeta, että koska unionin kansalaista on kohdeltava kaikissa jäsenvaltioissa oikeudellisesti samalla tavalla kuin samassa tilanteessa olevia näiden jäsenvaltioiden omia kansalaisia, olisi liikkumisvapautta koskevan oikeuden vastaista, jos häntä saataisiin kohdella siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on, epäedullisemmin kuin häntä kohdeltaisiin siinä tapauksessa, että hän ei olisi käyttänyt perustamissopimuksessa

33 – Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan nämä määräykset estävät sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltamisen, jonka mukaan toisessa jäsenvaltiossa toimivan itsenäisen ammatinharjoittajan sairaalainfrastruktuurin ulkopuolella antamasta hoidosta aiheutuneiden kulujen korvaaminen sen jäsenvaltion korvaustaksojen mukaan, jossa henkilö on vakuutettu, edellyttää toimivaltaisen sosiaaliturvalaitoksen myöntämää ennakkolupaa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tämäntyyppinen sääntely ”rajoittaa sosiaalivakuutettujen mahdollisuuksia turvautua toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneisiin sairaanhoitopalvelujen tarjoajiin ja loukkaa näiden sekä potilaiden kannalta palvelujen tarjoamisen vapautta” (tuomion 34 ja 35 kohta).

34 – Ks. erityisesti asia 238/82, Duphar ym., tuomio 7.2.1984 (Kok. 1984, s. 523, Kok. Ep. VII, s. 485, 16 kohta) ja em. asia Sodemare ym., tuomion 27 kohta.

35 – Ks. erityisesti asia 110/79, Coonan, tuomio 24.4.1980 (Kok. 1980, s. 1445, 12 kohta); asia C-349/87, Paraschi, tuomio 4.10.1991 (Kok. 1991, s. I-4501, 15 kohta) ja yhdistetyt asiat C-4/95 ja C-5/95, Stöber ja Piosa Pereira, tuomio 30.1.1997 (Kok. 1997, s. I-511, 36 kohta).

36 – Ks. asia C-385/99, Müller-Fauré ja van Riet, tuomio 13.5.2003 (Kok. 2003, s. I-4509, 100 kohta); asia C-120/95, Decker, tuomio 28.4.1998 (Kok. 1998, s. I-1831, 23 kohta); em. asia Watts, tuomion 92 kohta ja em. asia Kohll, tuomion 19 kohta.

37 – Ks. asia C-135/99, Elsen, tuomio 23.11.2000 (Kok. 2000, s. I-10409, 33 kohta).

annettuja liikkumisvapautta koskevia mahdollisuuksia. [38] Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan nämä mahdollisuudet eivät nimittäin saisi täyttä vaikutustaan, jos niiden käyttäminen saataisiin tehdä jäsenvaltion kansalaiselle vähemmän houkuttelevaksi sillä tavalla, että hänen oleskelulleen vastaanottavassa jäsenvaltiossa asetetaan esteitä hänen kotivaltionsa lainsäädännössä, joka on hänelle epäedullinen sen vuoksi, että hän on käyttänyt näitä mahdollisuuksiaan. [39]

72. Kansallisesta lainsäädännöstä, jossa tietyt oman maan kansalaiset asetetaan epäedullisempaan asemaan pelkästään sen vuoksi, että he ovat käyttäneet vapauttaan liikkua ja oleskella toisessa jäsenvaltiossa, aiheutuisi epäyhdenvertaista kohtelua, joka on vastoin unionin kansalaisen aseman taustalla olevia periaatteita eli saman oikeudellisen kohtelun takaamista unionin kansalaisen käyttäessä liikkumisvapauttaan. [40]

73. Kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan hoidon tarpeen kattavassa kansallisessa sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutettu henkilö ei saa tässä järjestelmässä taatuissa rajoissa korvausta kuluista, joita on aiheutunut oleskelusta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa erikoistuneessa laitoksessa, on mielestäni pidettävä tällaisena, jos nämä kulut korvattaisiin siinä tapauksessa, että henkilö olisi oleskellut vakuutusjäsenvaltion alueella sijaitsevassa sopimusjärjestelmään kuuluvassa laitoksessa.

74. Tällainen erilainen kohtelu voi olla perusteltu ainoastaan, jos se perustuu objektiivisiin syihin, jotka ovat oikeassa suhteessa kansallisessa oikeudessa hyväksyttävästi tavoiteltuun päämäärään. [41]

75. Muistutan tältä osin, että kun yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Smits ja Peerbooms antamassaan tuomiossa [42] katsonut, että asiassa Kohll annetussa tuomiossa asetettuja periaatteita sovelletaan myös sairaalahoitoon, se on täsmentänyt, että vaikka jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan sairauskassa

38 – Ks. asia C-520/04, Turpeinen, tuomio 9.11.2006 (Kok. 2006, s. I-10685, 20 kohta); asia C-224/98, D'Hoop, tuomio 11.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6191, 30 kohta) ja asia C-224/02, Pusa, tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-5763, 18 kohta).

39 – Ks. edellisessä alaviitteessä mainitut asiat Turpeinen, tuomion 21 kohta ja Pusa, tuomion 19 kohta.

40 – Em. asia Turpeinen, tuomion 22 kohta ja em. asia Pusa, tuomion 19 kohta. Ks. lisäksi asia C-406/04, De Cuyper, tuomio 18.7.2006 (Kok. 2006, s. I-6947, tuomion 39 kohta) ja em. asia Elsen.

41 – Ks. asia C-138/02, Collins, tuomio 23.3.2004 (Kok. 2004, s. I-2703, 66 kohta); em. asia Turpeinen, tuomion 32 kohta ja em. asia Van Cuyper, tuomion 40 kohta.

42 – Asia C-157/99, tuomio 12.7.2001 (Kok. 2001, s. I-5473).

korvaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa sairaalalaitoksessa suoritettavaan sairaanhoitopalveluun liittyvät kulut vain sillä edellytyksellä, että potilas on saanut hoitoa varten ennakkoluvan, rajoittaa palvelujen tarjoamisen vapautta, se voi kuitenkin olla perusteltu riittävän monipuolisen ja kaikkien saatavilla olevan sairaanhoito- ja sairaalajärjestelmän turvaamisesta ja terveydenhoitoon käytettävissä olevien varojen tehokkaasta hallinnoinnista muodostuvan kaksitahoisen tavoitteen vuoksi. [43]

76. Katson, että vastaavat näkökohdat pätevät myös hoidon tarpeessa oleville henkilöille erikoistuneissa laitoksissa annettuun hoitoon ja apuun. Kuten Saksan ja Norjan hallitukset ovat mielestäni aivan oikein korostaneet, myös näitä palvelusuorituksia koskevat sekä suunnitteluvaatimukset, jotka liittyvät sen turvaamiseen, että on olemassa riittävän monipuolinen ja kaikkien saatavilla oleva vastaanottolaitosten järjestelmä hoidon tarpeessa olevia henkilöitä varten, etenkin kun otetaan huomioon elinajanodotteen piteneminen yhteisön maissa, että vaatimukset kansallisille sosiaaliturvajärjestelmille aiheutuvien kulujen hillitsemisestä.

77. Vaatimus, että edellä tarkoitetun korvauksen saaminen edellyttää ennakkolupaa, ei siten ole EY 18 artiklan vastainen, kunhan tämän luvan myöntämisen edellytykset ovat edellä mainitut tavoitteet huomioon ottaen perusteltuja ja perustuvat objektiivisiin kriteereihin, jotka eivät ole syrjiviä ja jotka ovat etukäteen tiedossa, sekä vastaavat suhteellisuusperiaatteen vaatimuksia. [44]

78. On kuitenkin muistutettava, että nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Petra von Chamier-Glisczinskin hakemus, jossa hän pyysi saada sen ajan osalta, jonka hän oleskelee itävaltalaisessa hoitokodissa, luontoisetuudet, joista määrätään hoitovakuutusjärjestelmässä, jossa hänet oli vakuutettu, oli hylätty pelkästään asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan perusteella. Edellä esiin tuoduista syistä tämän artiklan soveltaminen ei estä sitä, että vakuutetulla voi olla oikeus saada korvaus kuluista tässä järjestelmässä asetetuissa rajoissa EY 18 artiklan perusteella. [45] Petra von Chamier-Glisczinskille osoitettua hylkäävää päätöstä ei siten voida kaikissa tapauksissa pitää lainmukaisena.

43 – Tuomion 69 kohta ja sitä seuraavat kohdat. Oikeuskäytännön mukaan ennakkolupaa ei sitä vastoin saa vaatia toisessa jäsenvaltiossa suoritettujen avohoidon toimenpiteiden osalta (em. asia Kohll).

44 – Ks. myös edellä alaviitteessä 36 mainittu asia, Müller-Fauré ja van Riet, ja edellä alaviitteessä 27 mainittu asia Inizan. Asiassa Leichtle antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin on esimerkiksi katsonut, että Saksan sosiaaliturvalainsäädännössä asetetut edellytykset, joiden oli täytyttävä, jotta tässä järjestelmässä vakuutetuille voitiin antaa lupa saada kylpylähoitoja toisessa jäsenvaltiossa, eivät olleet palvelujen vapaan liikkuvuuden vaatimusten mukaisia (asia C-8/02, tuomio 18.3.2004, Kok. s. I-2641).

45 – On kuitenkin todettava, että määrätyissä tapauksissa tällainen oikeus saada korvaus kuluista sekä asetuksen N:o 1408/71 säännösten soveltamisesta johtuva oikeus saada asuin- tai oleskeluvaltiossa annettavat luontoisetuudet voivat olla päällekkäisiä. On selvää, että näissä tapauksissa on tarpeen torjua etuuksien kumuloitumisen vaara. Tämä tavoite voidaan saavuttaa asianomaisten laitosten hallinnollisella yhteistyöllä asetuksessa N:o 1408/71 käyttöön otetun järjestelmän mukaisesti.

VI Ratkaisuehdotus

79. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Bayerisches Landessozialgericht Münchenin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1. Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että palkatulla työntekijällä tai itsenäisellä ammatinharjoittajalla, joka asuu muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, ei ole oikeutta saada toimivaltaisen laitoksen puolesta mitään luontoisetuuksia asuinpaikan laitoksesta, kun asuinvaltion lainsäädännössä ei säädetä luontoisetuuksista sen vakuutustapahtuman kattamiseksi, jonka osalta näihin etuuksiin vedotaan. Asetuksen N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan a alakohta ei ole esteenä sille, että toimivaltainen laitos voi soveltamansa lainsäädännön nojalla antaa tällaiselle työntekijälle tai itsenäiselle ammatinharjoittajalle taikka hänen perheenjäsenelleen nämä etuudet korvaamalla kuluja.

2. EY 18 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan hoidon tarpeen kattavassa kansallisessa sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutettu henkilö ei saa tässä järjestelmässä taatuissa rajoissa korvausta kuluista, joita on aiheutunut oleskelusta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa erikoistuneessa laitoksessa, jossa hän on saanut tilansa edellyttämää hoitoa ja apua, jos näistä kuluista vastattaisiin tai ne korvattaisiin siinä tapauksessa, että henkilö olisi oleskellut vakuutusjäsenvaltion alueella sijaitsevassa sopimusjärjestelmään kuuluvassa laitoksessa. Tällainen erilainen kohtelu voi olla perusteltu ainoastaan, jos se perustuu objektiivisiin syihin, jotka ovat oikeassa suhteessa kansallisessa oikeudessa hyväksyttävästi tavoiteltuun päämäärään.